

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

- Πρόκειται για απόσπασμα δοκιμίου για την αισθητική, συνεπώς έχει έμμεσα διδακτικό χαρακτήρα χωρίς, ωστόσο, να παραγκωνίζεται η προσπάθεια για την τέρψη του αναγνώστη. Τρόποι που αναμένεται να αναφερθούν είναι (αρκούν δύο):
 - Η επίκληση στην αυθεντία του Βολταίρου (ευρύτερα γνωστός, καταξιωμένος, ενδιαφέρουσα τοποθέτηση κτλ.)
 - Το παράδειγμα με τις αισθητικές αντιλήψεις του βατράχου (διευκρίνιση της έννοιας, ενδιαφέρον μέσω του ανοικείου παραδείγματος κτλ.)
 - Πυκνότητα λόγου και νοημάτων με τα ασύνδετα σχήματα
 - Προσεγμένο λεξιλόγιο
 - Εναλλαγή ρηματικών προσώπων (από το αντικειμενικότερο γ' στο α' μέρος στην οικειότητα του α' πληθυντικού στα στοιχεία διασάφησης)
 - Αναγνώριση ευθύς εξ αρχής της δυσκολίας του εγχειρήματος (στη θεματική πρόταση) και των προκλήσεων της προσέγγισης (υποκειμενικότητα, ποικιλότητα απόψεων, «ο καθείς εμμένει είναι το αλάθητο της κρίσης του») κ. ά.
- Ο επικοινωνιακός στόχος επιτυγχάνεται καθώς:
 - η έννοια της αισθητικής και οι προκλήσεις που τη συνοδεύουν δίδονται με αρκετά εύληπτο τρόπο για τον κάθε αναγνώστη
 - μπορεί να προσφέρει αναγνωστική απόλαυση

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

- Ο τίτλος εξυπηρετεί τον δομικό του ρόλο καθώς:

- Είναι δηλωτικός του περιεχομένου του κειμένου (στο μεγαλύτερο μέρος τους ασχολείται με την αντίθεση συμμετρίας και ασυμμετρίας)
- Ενέχει το στοιχείο της έκπληξης καθώς το κείμενο διευρύνει το πεδίο αναφοράς της σχέσης συμμετρίας – ασυμμετρίας από την αισθητική και σε άλλα επιστημονικά πεδία (τις φυσικές επιστήμες)
- Η διάζευξη (ή) καθιστά τον τίτλο ενδιαφέροντα καθώς δημιουργεί εξ αρχής ένα δίπολο σκέψης για δύο πολύ γνωστά έργα τέχνης
- Η επιλογή των έργων τέχνης που μετέρχεται ενισχύουν το ενδιαφέρον του αναγνώστη εφόσον πρόκειται για έναν ελάχιστο πιθανό συνδυασμό (λόγω εποχής, τεχνοτροπίας κτλ.) αν και πρόκειται για την ίδια θεματική (γυναικείες μορφές)
- Το ερωτηματικό αποτελεί στοιχείο έναρξης του νοητού διαλόγου με τον αναγνώστη

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

- Το ύφος λόγου στο Κείμενο 1 μπορεί να χαρακτηριστεί ως επιστημονικό, σοβαρό και αυτό συνάδει με το κειμενικό είδος καθώς πρόκειται για απόσπασμα δοκιμίου, το οποίο επιδιώκει να ενημερώσει για επιστημονικά θέματα (αισθητικής, συμμετρίας) με εύληπτο και τερπνό τρόπο.
- Γλωσσικές επιλογές που αναμένεται να αναφερθούν είναι:
 - Η αναφορική χρήση της γλώσσας, η επιλογή του γ' προσώπου
 - Τα παραδείγματα από τους χώρους της τέχνης και των φυσικών επιστημών
 - Άμεση παράθεση λόγων ειδικών που επιτείνουν το σοβαρό/επιστημονικό ύφος
 - Χρήση ερωτημάτων (ευθέων και πλάγιων)
 - Χρήση αντιθέσεων (με διάζευξη ή αντιθετικές λέξεις για αποφυγή παρανοήσεων)
 - Εκτενής χρήση ειδικού λεξιλογίου
 - Επιλογή ασύνδετου σχήματος για πυκνότητα νοημάτων κ.ά.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

- Το σπίτι για την ηρωίδα είναι το «καταφύγιο», το σημείο αναφοράς του παρόντος και του παρελθόντος («πάντα αγαπούσε τους εσωτερικούς χώρους» ή «Για μεγάλο διάστημα μάλιστα οι χώροι αυτοί ήταν μέρος της δουλειάς της»). Μάλιστα, το συγκεκριμένο σπίτι επέδρασε εντός της πολύ έντονα («ένιωσε κάτι μαγικό, έναν κεραυνοβόλο έρωτα»)

- Στοιχεία που μπορούν να αξιοποιηθούν είναι τα εξής (τρία αρκούν):
 - Οι οπτικές εικόνες που δημιουργούνται από τη λεπτομερή περιγραφή του σπιτιού («Στην αρχή την εντυπωσίασαν τα λουλούδια ... από το σκληρό τοπίο της πόλης») σε συνδυασμό με την αντίθεση με το «σκληρό τοπίο της πόλης»
 - Τα πολλά ερωτήματα («Πώς γινόταν να νιώθει σαν στο σπίτι της; Πού οφειλόταν αυτή η ακαθόριστη αίσθηση αρμονίας; Στη διάταξη των επίπλων στον χώρο; Στο φως του ήλιου που, μπαίνοντας στο σπίτι, σκορπούσε παντού τις αντανάκλασεις του; Στην αντίθεση με το χάος που επικρατούσε έξω;») τα οποία ενώ δεν διατυπώνονται για να απαντηθούν διαμορφώνουν όλες τις λεπτομέρειες που συνέθεσαν τη μοναδικότητα του σπιτιού και της συναισθηματικής ανταπόκρισης της ηρωίδας
 - Η τριτοπρόσωπη αφήγηση που επιτρέπει άμεση πρόσβαση στις σκέψεις/συναισθήματα/στο παρόν/παρελθόν της ηρωίδας
 - Η πληθώρα των περιγραφικών επιθέτων
 - Οι μεταφορές (π.χ. «ένα καταφύγιο έξω από την επικράτεια του χρόνου» ή «σκληρό τοπίο της πόλης»)
- Στο β' σκέλος η εκφώνηση του ερωτήματος επιτρέπει την διατύπωση των προσωπικών θέσεων των μαθητών/τριών.
- Σε κάθε περίπτωση θετικά αξιολογούνται η σαφήνεια στην έκφραση και η κατάλληλη σύνδεση α' και β' σκέλους της απάντησης.